

Необхідність прогнозування надходжень від зовнішньоекономічної діяльності викликана наступними обставинами. По - перше, надходження від зовнішньоекономічної діяльності мають становити значну частку в структурі дохідної частини державного бюджету.

Що ж стосується рівномірного розподілу в територіальному розрізі, то митні податки в повному обсязі надходять до Державного бюджету України і вже звідти розподіляються згідно з потребами регіонів. Фактично податок на додану вартість із ввезених на територію України товарів, акцизний податок із ввезених на територію України товарів, ввізне мито та вивізне мито є надійним джерелом, за рахунок якого здійснюється фінансування дотацій вирівнювання адміністративно-територіальним одиницям.

Прогнозування надходжень від зовнішньоекономічної діяльності здійснюється під дією наступних чинників.

До першої групи чинників, що суттєво впливають на обсяг надходжень від зовнішньоекономічної діяльності, належать зміна нормативно-правової бази України та законодавства країн-контрагентів, залучення України до системи міжнародних дорожніх перевезень, а також зміна митних правил України. Методика визначення надходжень митних платежів до державного бюджету передбачає аналіз планових змін законодавства, але врахувати їх у повному обсязі фактично неможливо [2, 104].

Зокрема, особливу увагу під час планування надходжень від зовнішньої економічної діяльності треба приділяти пільгам при митному оподаткуванні.

Водночас надання пільг у частині оподаткування експортно-імпортних операцій є суттєвим інструментом державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Ця суперечність повністю характеризує наведене вище співвідношення між фіскальною, стимулювальною та регулювальною функціями митних платежів [3, 210].

До другої групи чинників можна віднести зміну кон'юнктури ринку, підвищення (зниження) темпів зростання виробництва в окремих галузях економіки, структурні зміни в економіці, що фактично неможливо передбачити.

До третьої групи чинників належать кількісні чинники, а саме: інфляційні процеси в економіці країни, зміна планових макроекономічних показників (зокрема курсу гривні до долара США та євро) [2, 104].

Література:

1. Кізіма А. Я. Планування та прогнозування податкових надходжень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А. Я. Кізіма.- Тернопіль : Воля. 2005.- 248 с.
2. Іванов Ю.Б. Податковий менеджмент: Підручник / Ю.Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К.: Знання, 2008. – 525 с.
3. Планування податкових надходжень: теорія та практика: [монографія] / за заг. ред. Л.Л. Тарангул.- Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2011.- 339 с.

Олександр Лівецький

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Бречко О. В.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

В умовах поглиблення зв'язків з європейськими країнами, розвитку зовнішньоторговельних відносин, туризму, поширення міграції трудових ресурсів, капіталів, участі у процесах міжнародної митної інтеграції митний контроль істотно ускладнюється й потребує застосування новітніх форм і методів, а також високої професійної підготовки митних службовців. Надзвичайно важливим є його ефективне функціонування і тому, що митний контроль виступає однією із складових економічної безпеки держави.

Згідно чинного законодавства, митний контроль — це сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та

інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку [1].

Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур – Кіотська конвенція дає своє визначення митному контролю як сукупності заходів, що здійснюються митною службою з метою забезпечення дотримання митного законодавства. Як бачимо, українське трактування митного контролю є лише більш деталізованим, але за змістом абсолютно відповідає міжнародному розумінню цього терміна [2].

Митний кодекс Європейського Співтовариства тлумачить митний контроль як особливі офіційні дії для забезпечення дотримання митного права та за необхідності інших приписів, чинних для товарів під митним наглядом, до яких належить митний огляд товарів, перевірка наявності й достовірності документів, контроль бухгалтерії підприємства чи інших документів, а також проведення офіційного розслідування.

Різниця між наведеними визначеннями митного контролю пояснюється різницею у функціональній складовій митної справи в Україні та ЄС. За своєю ж суттю визначення понять можна вважати практично ідентичними, тому що митний контроль охоплює всі дії та заходи, які здійснюються митними органами для забезпечення дотримання митного законодавства держави.

Як би не трактувалось поняття «митного контролю», усі науковці сходяться в думці, що митний контроль є основою інструментарію в сфері митної справи. А тому від того наскільки якісно він буде здійснюватись залежить ефективне виконання митними органами покладених на них функцій, зокрема боротьба за контрабандою та недотриманням митних правил, забезпечення надходжень до бюджету податків і зборів, дотримання законів, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю, що, в свою чергу, сприяє забезпеченню економічної безпеки України.

Серед основних проблем, що постають перед фіскальними органами варто виділити наступні: значна частка в загальному обсязі товарообігу товарів, що переміщуються контрабандним шляхом; застарілі механізми технологічного пропуску товарів; неможливість збереження норми чинного законодавства про стовідсотковий фізичний контроль товарів, які переміщуються через митний кордон України, тощо [3].

В останні роки в умовах реформування митного законодавства змінився підхід до здійснення митного контролю. Передбачено максимальне спрощення формальностей, пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон, скорочення часу митного оформлення. Митний контроль обмежується мінімумом заходів, спрямованих в основному на дотримання заборон та обмежень, встановлених законодавством про державне регулювання зовнішньоторгівельної діяльності.

Основна вимога до митного контролю сьогодні – це його ефективність та надійність, адже від цього прямо залежать стан економіки країни, розширення обсягів міжнародної торгівлі і зниження кількості порушень митного законодавства.

Важливим у даному контексті є здійснення контролю після випуску товарів на митну територію України у вільний обіг, що виступає перспективним напрямком забезпечення дієвості митного контролю, дотримання вимог митного законодавства та пріоритетним у справі вдосконалення митного адміністрування. Така форма контролю дістала назву митного пост-аудиту, тобто перевірка правильності та достовірності даних зазначених у митних деклараціях, шляхом вивчення бухгалтерських документів, рахунків, системи управління бізнесом після завершення митного оформлення.

Реалії сьогодення свідчать, що питання митного контролю є одними із найважливіших, адже його правильне формування та функціонування може відкрити для нашої держави нові шляхи та напрямки розвитку.

Література:

1. Митний кодекс України: кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643

3. Дегтярьова С.В. Поняття та ознаки митного контролю в Україні Дегтярьова С. В. Поняття й ознаки митного контролю в Україні // Митна справа. – 2015. – №1. – С. 58-64.

Соломія Луцишин

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., ст. викладач Дмитрів В.І.

НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Посилення міжнародного економічного співробітництва, інтеграційних процесів, активізація зовнішньоекономічних операцій та бурхливий розвиток ринкових відносин призводить до загострення конкуренції на внутрішньому ринку та актуалізує проблему необхідності забезпечення економічної безпеки держави.

Оскільки глобалізація несе в собі не лише позитивні характеристики, але і негативні, такі як: зростання кількості суб'єктів, які порушують митні правила, збільшення обсягів контрабандних товарів, зменшення суми митних платежів, що справляються, то фіскальна служба повинна бути готовою протистояти новим небезпекам і загрозам, пристосування до яких є дуже важливим для економіки [1].

У загальному розумінні безпека – це такий стан системи, що забезпечує захищеність життєво важливих інтересів суспільства, стабільний її розвиток та функціонування. Митна безпека — це стан протекції митних інтересів держави, який реалізується через сукупність засобів, здатних протидіяти небезпекам та викликам у галузі митних відносин, шляхом створення ефективного організаційно-економічного механізму. Пашко П. розглядає митну безпеку як систему дієвих політичних, економічних, правових та інших заходів держави у митній галузі, мета якої полягає в досягненні стабільної та передбачуваної діяльності ДФС, достатнього рівня сприяння ЗЕД в нестабільних внутрішніх та зовнішніх умовах. Також науковець подає визначення митної безпеки як стан захищеності тих її національних інтересів, забезпечення яких покладено на митні органи, тобто митних інтересів [2].

Основним напрямком державної політики щодо національної безпеки України є системна протидія організованій економічній злочинності та «тінізації» економіки на основі зародження переваг легальної підприємницької діяльності та одночасно консолідації інституційних можливостей правоохоронних, митних, податкових, та фінансових органів, виявлення активів організованих злочинних груп та їх конфіскації [3].

Місце ДФС України в моделі сектору безпеки України визначається відмінними особливостями носіїв реальних або імовірних загроз для об'єктів національної безпеки – людини і громадянина, суспільства та держави (ст. 3 Закону України “Про основи національної безпеки України”).

Предметом митної безпеки є митні інтереси. Визначення митних інтересів має ґрунтуватися на таких чинниках: сукупність економічних інтересів; поточний стан зовнішньоекономічної і митної безпеки; сукупність існуючих на певний момент внутрішніх і зовнішніх загроз. З цього випливає, що митні інтереси держави змінюються залежно від зміни вищенаведених чинників, умов існування країни та етапу її розвитку [4].

Під забезпеченням митної безпеки варто розуміти впровадження в митній справі системи засобів, готових протидіяти внутрішнім і зовнішнім небезпекам та загрозам у галузі митних економічних відносин. У цьому контексті поняття «забезпечення митної безпеки» варто розглядати як здатність управлінських рішень в межах утвореної системи захисту економічних інтересів держави, протидіяти можливим загрозам у митній галузі.

Основними напрямками забезпечення митної безпеки є: